

Revidering av kommuneplanens samfunnsdel, innspill 29-03-2024.

Bygland Høgre.

Det gis innspill på følgende to punkter:

1. Hvorvidt det er behov for revidering av samfunnsdelen
2. Prioritering av satsingsområder i ny kommuneplan

1. Hvorvidt det er behov for revidering av gjeldende kommuneplans samfunnsdel

Gjeldende kommuneplans samfunnsdel ble vedtatt 14. mai 2020, og gjelder for perioden 2020-2032. Det foreligger et kunnskapsgrunnlag datert 15. januar 2024 som legges til grunn i denne vurderingen. Det ble gitt en presentasjon i politisk verksted 06. mars 2024 som også legges til grunn i denne vurderingen.

Basert på dagens situasjon og ovennevnte grunnlag, finner Bygland Høgre det formålstjenlig å revidere gjeldende kommuneplan. Det er såpass store endringer i samfunnssituasjonen generelt, rammebetingelsene totalt og utfordringsbildet i Bygland spesielt, at vi anser det som nødvendig med slik revidering.

Vi mener også at planen kan skrives og formuleres på en enklere og bedre måte pedagogisk sett, og ikke minst at det bør foretas en justering av henholdsvis mål, strategi og tiltak og forholdet mellom disse innenfor hvert enkelt satsingsområde.

Det er også viktig for oss å påpeke at planen må skrives på en måte som gjør det så enkelt som mulig å utarbeide arealdelen av kommuneplanen, gjør det enkelt å prioritere tiltak i Budsjett og økonomiplanen og at det er enkelt å forholde seg til de overordnede strategiene og retningslinjene når øvrige planer skal skrives.

2. Prioritering av satsingsområder i ny kommuneplan

Samfunnssituasjonen og utfordringsbildet i Bygland har nok ikke endret seg så mye når det gjelder type utfordringer, men utfordringene har forsterket seg innen hvert område. Ytre rammevilkår både regionalt og nasjonalt setter stadig strengere krav til politisk styring og forvaltning samt kommunens administrasjon. Bygland kommune har ganske grei økonomi i dagens situasjon, spesielt på grunn av kraftinntekter, og dette kan være en «sovepute» i forhold til gjennomføring av viktige tiltak i tråd med de retningslinjer som er definert i nettopp kommuneplanen.

Økt bosetning vil være den viktigste satsning for å redusere sårbarheten med tanke på kraftinntekter i form av større statlige tilføringer og økte skatteinntekter. Kost pr innbygger vil og gå ned da det i dag er høye kostnader på for eksempel skole med små klasser der elevtall er små, og kostnaden vil dermed bli lavere pr. innbygger om elevtallene går opp.

De hovedsatsingsområder som er definert i gjeldende samfunnsdel er fornuftige, og vi ser ingen grunn til å fjerne noen av dem, men foreslår å legge til **næring og utvikling** i et eget satsingsområde.

Vi ser et stort behov for klargjøring av de ulike målene på hvert område, samt klargjøre de ulike strategiene som er nødvendige for i sin tur å kunne prioritere de tiltak som helt konkret må settes i verk og forankres bl.a. i budsjett og økonomiplan. Disse strategiene er også særdeles viktige i forhold til utformingen av kommuneplanens arealdel. Dette vil jo også i sin tur være førende for hvordan kommuneadministrasjonen organiseres for å takle sine utfordringer.

Høgre føler også at det ikke er planer som er den største mangelen i Bygland, men heller gjennomføringen av de tiltak planene legger opp til.

Det bør legges inn en planstrategi med frister for de forskjellige planene, det bør og i denne sammenheng settes inn tiltak for å ta inn etterslep og for å få de forskjellige planene ferdige i riktig rekkefølge.

Arealplan for Byglandsfjord er en meget viktig del her for å få satt fokus på bosetning og boligbygging.

Visjon og hovedmålsetting

Byglands visjon er i dag «Bygland - ein god stad å leve og virke».

Det beste målet på om en slik visjon er realistisk må være utviklingen i folketallet. Et underliggende og absolutt hovedmål må derfor være **å øke folketallet i Bygland**. Økningen i folketallet må baseres på å beholde eksisterende innbyggere og øke tilflytting og permanent bosetting.

I dette ligger også at vi må ha med oss de i samfunnsdelen definerte perspektiv når vi definerer og prioriterer satsingsområder i kommunen.

- Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser
- Bosetning og boligpolitikk
- Folkehelse, levekår, likestilling, inkludering og mangfold
- Klima og miljø

Attraktive og livskraftige sentra og bygdela

Dette er et av de viktigste satsingsområdene og må prioriteres høyt. Det må bli slutt på kampen mellom sør og nord i kommunen, det er vi for små til. Det er viktig at hele bosettingspolitikken i Bygland kommuniseres slik at satsingen på spredt bebyggelse og tettbebyggelse ses i sammenheng for kommunen.

Her kan vi dra nytte av at vi har stor innpendling fra nabokommuner og derfor er satsning på Bygland og Byglandsfjord viktig for å få tilbud som gjør at det blir attraktivt å bosette seg fremfor å pendle inn for arbeid.

Målsettingene i gjeldende samfunnsdel er for så vidt greie, men strategiene må det jobbes mer med å definere. Det må også inne et mål med hensyn til oppvekstsentra.

Verdiskaping og bærekraft

Målene definert i gjeldende samfunnsdel er greie, men kan kanskje omformuleres noe. Strategiene må omdefineres og omformuleres, Høgre vil jobbe med dette fram mot neste Politiske verksted og komme med innspill der, hvor dette bør jobbes gjennom på tvers av partier.

Dette er et meget viktig satsingsområde som må ses i sammenheng med styrkingen av to sentra, og således prioriteres høyt.

Nytt fra gjeldende Kommuneplan er at Bygland har fått omstillingsstatus og dette er noe som må tas med inn i den nye reviderte planen. Den åpner og for at vi kan kjøre satsning ikke bare på næring, men og på bosetting og samfunnsutvikling, og dermed blir en ferdigstilling av plan for Byglandsfjord sammen med Arealplanen for kommunen ekstra viktig.

Utdanning og kompetanse

Dette satsingsområdet harmonerer godt med satsing på de to sentra Byglandsfjord og Bygland.

Utviklingen her henger også nøye sammen med og vil være en konsekvens av utviklingen i folketall og bosetting.

Strategiene bør det jobbes med å definere og formulere.

Der bør og inn planer for å kunne få en økt kompetanse for innbyggere som står delvis eller helt utenfor arbeidslivet som et virkemiddel for å utjevne forskjeller som finnes i dag.

Kultur, idrett og friluftsliv

Et viktig satsingsområde som henger nøye sammen med utviklingen av to sentra og satsingsområdet «Verdiskaping og bærekraft». Dette bør kanskje anskueliggjøres bedre i planen.

Strategiene må defineres bedre.

Transport, kommunikasjon og samfunnssikkerhet

Dette er et viktig satsingsområde, men her mener vi at vi må være mer realistiske i forhold til den lille kommunen vi er i økonomi og relativt store kommunen i areal. Det må differensieres mer i beskrivelsen av dette satsingsområdet, og det må ses nærmere på definering av mål og strategier.

Næring og utvikling

Dette er et nytt satsingsområde vi mener det er viktig å ta med i samfunnsdelen da vi som kommune «tvinges» inn i viktige diskusjoner om arealpolitikk på den ene siden og økonomi på den andre siden.

Definisjon av næringsområder i kommunen basert på kommunens beste er viktig, og vi må snarest mulig ta stilling til dette. Bærekraft og ivaretagelse av natur må veie tungt og er viktig med tanke på satsningsområder. Dette må også ses i forhold til vår hovedmålsetting om økt folketall, da natur og friluft er en av Byglands store ressurser og begrunnelse for bl.a. bosetting. Dette satsingsområdet må også ses i sammenheng med satsingsområdet «Verdiskaping og bærekraft».